

# 50 000 sittehemmede oversett

**Hvis du ikke kan sitte oppreist i flysetet, nektes du å fly. Har du sitteproblemer er du utestengt fra både transport, arbeidslivet og andre sosiale arenaer i samfunnet. Forsøker du å ta med deg en liggestol eller benk i kirken, på restaurant eller kino, risikerer du å bli bortvist.**

For de fleste er det ukjent at sitteproblemer har en offentlig betegnelse som kalles sittehemning. I alt 50 000 personer rammes av sittehemning i kortere eller lengre perioder i livet. Tallet bygger på spørreundersøkelser foretatt av bl.a. Rikstrygdeverket i 2001.

Denne store gruppen av befolkningen er oversett og utestengt fra samfunnet. Sittehemmede blir ikke tatt på alvor av myndighetene. De er ikke tatt høyde for i lovverket, og møter liten forståelse i samfunnet. Dette rammer særlig de som må ligge. Det er i dag nærmest tabubelagt å ligge i det offentlige rom.

Årsaken til sittehemning kan f.eks. være smerter ved bekkenløsning under eller etter svangerskap, ryggoperasjon eller trykksår for rullestolbrukere. Den mest vanlige årsaken er omfattende ryggsmarter grunnet sykdom, slitasje eller skade.

Tilrettelegging for sittehemmede er et ukjent tema. Statens kompetansesenter (Deltasenteret) for tilgjengelighet for funksjonshemmede, har liten eller ingen kunnskap om sittehemning. De har ansvar for å formidle informasjon om universell utforming.

Det er nødvendig med helt andre former for tilrettelegging for sittehemmede enn for personer med kun nedsatt bevegelse. Personer med sittehemning har sjelden problemer med adkomsten til en bygning eller et transportmiddel. De kan derimot ikke oppholde seg der fordi ryggvennlige stoler eller muligheter til å legge seg ned sjelden finnes.

Sittehemmede er derfor en usynlig og isolert gruppe i samfunnet. De kan ikke engang sitte i møte med stortingsrepresentanter for å informere om problemene.

Manglende kunnskap fører til at sittehemmede blir diskriminert. Som et eksempel kan nevnes at flyselskapene hevder de må bygge om flyene hver gang de skal ha bære om bord. De kan dermed vise til unntaksbestemmelsene i diskrimineringsloven om uforholdsmessige kostnader. Sittehemmede er uten juridisk vern fordi ingen tenkte på sittehemning da reglene ble laget.

Hvis samfunnet skal bli tilgjen-

gelig for sittehemmede, er det helt nødvendig med informasjon om sittehemning. NHF søkte Helse og Rehabilitering om midler til å lage en informativ brosjyre om sittehemning. Søknaden ble dessverre avslått.

Deltasenteret er blant de som først og fremst har sviktet denne gruppen funksjonshemmede. Sittehemmede har vært parkert på sidelinjen i arbeidet med universell utforming og antidiskriminering. Det har vært skrevet høringsuttalelser, brev til statsråder og artikler om sittehemning. Organisasjonen Friends International Support Group driver aktiv likemannshjelp på nettet for sittehemmede. Men så lenge sittehemning ikke tas på alvor av myndighetene, er det vanskelig for sittehemmede å være en aktiv del av samfunnet.

*Av Mosken Bergh*

Senterledelsen på Bærums Verk handelssted anbefalte meg uteområdene siden de fleste serveringssteder er utilgjengelige for meg på Verket, skriver Mosken Bergh.

